

10.6

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Dienst Weg- en Waterbouwkunde

B I D O C

(bibliotheek en documentatie)

Dienst Weg- en Waterbouwkunde
Postbus 5044, 2600 GA DELFT
Tel. 015 - 2518 363/364

Omgaan met afval langs wegen

Werkwijzer

297 (2)

Colofon

Omgaan met afval langs wegen. Werkwijzer
2000

P-DWW-2000-089

ISBN: 90-369-3772-8

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Dienst Weg- en Waterbouwkunde

Postbus 5044, 2600 GA Delft

T (015) 2518518

F (015) 2518555

e-mail: postmaster@dww.rws.minvenw.nl

opdrachtgever & projectleiding: S. van den Berg, Dienst Weg- en Waterbouwkunde

projectuitvoering: P.C. van Veen & S. Jak, Grontmij Water & Reststoffen, De Bilt

projectbegeleiding: L.J.H. Stegehuis, R.W.G.J. Gesthuizen (Directie Oost-Nederland, RWS), A.C.T. Verschuure-Morpurgo (provincie Overijssel)

advisering ARBO-aspecten: Arbo Management Group, Arnhem

praktijk-advisering: Th. Hermus, Dienstkring Wegen Zwolle & B. Vooijs, Dienstkring Wegen Hengelo

tekst: S. Jak & P.C. van Veen

(eind-)redactie: S. van den Berg & T.J. Verstraal i.s.m. J. Viering

foto's: Grontmij Water & Reststoffen, De Bilt - Politie IJsselland - ANP

vormgeving: Elan Studio, Delft

drukwerk: Drukkerij Ronaveld, Den Haag

bestelinformatie

Exemplaren van deze werkwijzer kunnen worden besteld bij het publicatiemagazijn van de Dienst Weg- en Waterbouwkunde onder vermelding van het publicatienummer:

schriftelijk of per fax, zie boven

telefonisch: (015) 2518308

e-mail: m.a.schomaker-vrijbergen@dww.rws.minvenw.nl

prijs per stuk. f 20,-

voor medewerkers van Rijkswaterstaat gratis

Verantwoording

De Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat en degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, hebben de in deze publicatie opgenomen gegevens zorgvuldig verzameld naar de laatste stand van zaken. Desondanks kunnen er onjuistheden in deze publicatie voorkomen. Het Rijk sluit, mede ten behoeve van degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die uit het gebruik van de hiern opgenomen gegevens mocht voortvloeien.

10.6-297 (2)

Omgaan met afval langs wegen

Werkwijzer

B I D O C
(bibliotheek en documentatie)

 Dienst Weg- en Waterbouwkunde
Postbus 5044, 2600 GA DELFT
Tel. 015 - 2518 363/364

Rijkswaterstaat
Dienst Weg- en Waterbouwkunde
Postbus 5044
2600 GA Delft

Druggerelateerd afval

Telefoonnummers

Asbest

Niet mee te nemen afval

Vuilniszakken

Kadavers

Tuin- en snoeiafval

Emballage afvalstoffen

Los huishoudelijk afval

Vloeistoffen

Bouw- en sloofafval

Accu's

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Afval langs wegen	3
1.2	Voor wie is deze werkwijzer bedoeld?	3
1.3	De werkwijzer hoort bij uw uitrusting	3
2	Wat zijn de risico's?	4
2.1	Veiligheid voor mens en milieu is belangrijk	4
2.2	Ervaringen vanuit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie	4
2.3	Extra informatie over risico's	5
3	Welke maatregelen moet u nemen?	6
3.1	Wel of niet meenemen	6
3.2	Gebruikte symbolen	7
3.3	De veertien vuistregels	8
4	Transport en opslag	9
4.1	Wijze van transport van afval dat wordt meegenomen	9
4.2	Wijze van opslag op het steunpunt	9
5	Procedure voor verwijdering door externe partij	10
5.1	Veel deskundige verwijderaars	10
5.2	Hoe de externe verwijderaar in te schakelen	10
5.3	Bij gevaar en / of spoedeisendheid	10

Wel mee nemen afval, relatief weinig risico

- Bouw- en sloopafval
- Los huishoudelijk afval
- Tuin- en snoeiafval

Ter eigen beoordeling

- Vuilniszakken

Niet mee nemen afval, veel risico

- Asbest
- Drugsgelateerd afval
- Accu's
- Vloeistoffen
- (Lege) emballage van (mogelijk) gevaarlijke afvalstoffen
- Kadavers
- Praktisch niet mee te nemen afval

1 Inleiding

1.1 Afval langs wegen

Medewerkers van Rijkswaterstaat worden in toenemende mate geconfronteerd met (gevaarlijk) afval langs wegen.

Langs de wegen is van alles te vinden; autobanden, huisvuil, glas, bouwafval maar ook chemicaliën, drugsgerelateerde zaken als injectie-naalden en -spuiten en ander gevaarlijk afval. Ook kadavers van dieren zijn regelmatig te vinden langs de wegen.

Als beheerder van het hoofdwegennet is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het opruimen van dit afval.

Bij het opruimen van dit afval kunnen Arbo-risico's optreden. Deze werkwijzer is opgesteld om de hiervoor verantwoordelijke medewerkers:

- te waarschuwen voor de Arbo- risico's;
- duidelijk te maken welke stoffen wel en welke niet mogen worden meegenomen;
- aan te geven onder welke voorwaarden stoffen mogen worden meegenomen;
- aan te geven wanneer externe verwijderaars ingeschakeld moeten worden.

1.2 Voor wie is deze werkwijzer bedoeld?

Binnen de dienstkringen zijn het de rayonmedewerkers die langs de wegen zorg dragen voor het - laten - opruimen van afval. Het zijn de medewerkers die de wegen inspecteren, onveilige situaties oplossen, zorgen voor een juiste 'bebording', en hierbij ook afval langs de wegen opruimen, zeker als die voor het verkeer onveilige situaties oplevert.

Deze werkwijzer is speciaal voor u, als rayonmedewerker, geschreven. Wij hopen dat u de werkwijzer gebruikt om de veiligheid van u zelf en de weggebruikers te vergroten.

1.3 De werkwijzer hoort bij uw uitrusting

De werkwijzer is zo gemaakt dat u deze altijd bij zich kunt hebben. U kunt hiermee in één oogopslag bepalen met welke afvalstof u te maken heeft, en hoe u hiermee om moet gaan.

2 Wat zijn de risico's?

2.1 Veiligheid voor mens en milieu is belangrijk

Het is duidelijk dat voor mensen die langs de weg werken zoals u, veiligheid zeer belangrijk is. Al vrij snel denkt men dan alleen aan de verkeersveiligheid. Dat is niet genoeg. Zodra er afval langs de weg wordt gevonden en dit opgeruimd wordt, kunnen er onveilige situaties ontstaan voor degene die het gaat opruimen. Ook het milieu kan bedreigd worden door afval.

2.2 Ervaringen vanuit de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie

Een RI&E (Risico-Inventarisatie en -Evaluatie) is uitgevoerd bij de dienstkringen Wegen Hengelo en Wegen Zwolle van de Directie Oost-Nederland en de districten van de provincie Overijssel. Dit onderzoek toonde aan dat er voor de rayonmedewerkers een aantal risico's verbonden is aan het opruimen van afval langs de weg:

- verwonding door scherpe voorwerpen;
- bedwelming door vluchtige stoffen (oplosmiddelen);
- blootstelling aan bijtende agressieve stoffen;
- blootstelling aan asbestvezels;
- blootstelling aan rottend materiaal, zoals kadavers.

Een aantal keren hebben rayonmedewerkers zich verwond aan scherpe voorwerpen. Andere (gezondheids)klachten vanwege het opruimen van afval zijn tot nu toe niet door rayonmedewerkers gemeld. Rijkswaterstaat wil dat graag zo houden. Er bestaat altijd een risico om met stoffen in aanraking te komen die schadelijk zijn voor de gezondheid.

In deze werkwijzer worden de diverse afvalstoffen benoemd die langs de weg kunnen worden aangetroffen. De Arbo-risico's (de gezondheid en veiligheid van u zelf en eventuele collega's) hiervan bij in aanraking of contact komen kunnen in het kort als volgt worden weergegeven:

<i>afvalsoort</i>	<i>Arbo-risico</i>
<i>bouwafval</i>	snijden, vermenging van asbest, 'ver-tillen' (door gewicht)
<i>los huishoudelijk afval</i>	snijden, prikken, huidirritatie, allergie, ziektekiemen, besmetting, 'ver-tillen'
<i>snoeiafval</i>	snijden, prikken, huidirritatie, allergie
<i>asbest</i>	asbesteose, longkanker en kanker van long-, borst- of buikvlies
<i>druggerelateerd afval</i>	prikken, besmetting
<i>accu's</i>	huidirritatie, brandwonden, 'ver-tillen'
<i>vloeistoffen</i>	zeer divers, afhankelijk van vloeistof!
<i>emballage van gevaarlijke afvalstoffen</i>	zeer divers, afhankelijk van afvalstof!
<i>vuilniszakken</i>	snijden, prikken, huidirritatie, 'ver-tillen'
<i>kadavers</i>	inademen lucht, ziektekiemen, besmetting

2.3 Extra informatie over risico's

In de Leidraad Afvalstoffen Rijkswaterstaat is meer informatie te vinden over de omgang met bepaalde afvalstoffen.

De volgende algemene kaarten zijn beschikbaar:

<i>beschrijving</i>	<i>nummer</i>
afval langs wegen	99.01
asbest en asbesthoudende materialen	11.01
klein gevaarlijk afval	99.06
banden	51.01
kadavers	51.06

3 Welke maatregelen moet u nemen?

3.1 Wel of niet meenemen

Voor u is het van belang om in te kunnen schatten wat voor **soort** afval het is dat u tegenkomt en hoe u hiermee zodanig om kan gaan dat uw veiligheid niet in gevaar komt.

Er is hier een **tweedeling** gemaakt in afvalstoffen met **veel risico's** en afvalstoffen met **weinig risico's**. De stoffen met weinig risico's kunt u zelf verwijderen mits u de nodige voorzorgsmaatregelen neemt. De stoffen met veel risico's moeten **altijd** door een externe verwijderaar opgeruimd worden.

Er zijn daarnaast nog afvalstoffen te noemen die om praktische redenen, door hun omvang of gewicht, niet meegenomen kunnen worden.

De hier gemaakte tweedeling is gebaseerd op kennis van de stoffen, het risico voor de medewerker, de arbeidsomstandigheden en de geldende regelgeving. Hierbij wordt het voorzorgsprincipe gehanteerd; ieder mogelijk risico moet vermeden worden.

Er is eigenlijk nog een derde categorie. Dit zijn de afvalstoffen die beter niet mee kunnen worden genomen, maar, als ze langer blijven liggen, een gevaar kunnen opleveren voor anderen. Bij mogelijk gevaar voor anderen mogen deze afvalstoffen, **met voorzorgsmaatregelen**, toch meegenomen worden. Dit ter *eigen* beoordeling!

Stelregel:

Herkent u het afval?

Nee?

*Dan neemt u het **niet** mee!*

3.2 Gebruikte symbolen

Groen tabblad: Wel mee nemen afval, relatief weinig risico

Oranje tabblad: Ter eigen beoordeling

Roodtabblad: Niet mee nemen afval, veel risico

Uitleg waarschuwingssymbolen

Gebruik handschoenen

Niet zwaarder dan 25 kilo

Niet te grote omvang of hoeveelheid (grote berg)

Denk aan verkeersveiligheid (verwaaien e.d.)

Politie informeren als het erg veel is.

Politie informeren bij mogelijk criminele achtergrond

Mogelijk giftig of gevaarlijk

Let op stank

Houd afstand

3.3 De veertien vuistregels

Behalve de in deze werkwijzer genoemde specifieke maatregelen en de hiervoor genoemde stelregel, bestaat er een aantal vuistregels waar u zich aan moet houden zodra u met afval wordt geconfronteerd.

1. *Rook, eet en drink niet tijdens werken met afval.*
2. *Was de handen voor het eten en drinken en ook voor wc-bezoek (i.v.m. opname van stoffen door de huid).*
3. *Ruik nooit aan afvalstoffen.*
4. *Graai niet in zakken of in hopen afval.*
5. *Gebruik altijd goede handschoenen.*
6. *Ga niet slepen of rollen met afval, voordat bekend is om wat voor afval het gaat.*
7. *Let op 'bolle' verpakkingen, die staan mogelijk onder druk. Blijf daar van af.*
8. *Zorg dat er voldoende absorptiekorrels zijn om te voorkomen dat vloeistoffen die gelekt zijn zich verder verspreiden en gebruik deze rijkelijk als nodig.*
9. *Bij meenemen van afval: denk aan het goed vastzetten en afdekken van het afval en of het wel mee kan in of op de auto.*
10. *Meng in geen geval afval.*
11. *Let ook goed op bij het uitladen.*
12. *Blijf niet rondrijden met afval maar breng het snel naar het depot.*
13. *Neem geen risico, neem niets mee als u het niet vertrouwt.*
14. *Als u afval laat staan, markeer dit dan voor de externe verwijderaar.*

4 Transport en opslag

4.1 Wijze van transport van afval dat wordt meegenomen

Als u besluit afval mee te nemen dat relatief weinig risico met zich meebrengt (zie 3.1) moet het afval, tijdelijk, op het steunpunt worden opgeslagen. Hou er in ieder geval rekening mee dat het afval zo goed mogelijk van elkaar gescheiden blijft, dus ook tijdens het vervoer!

Het vervoeren van afval moet veilig gebeuren, zonder dat het afval gaat schuiven, door elkaar of van de auto geraakt. Bij het meenemen van vloeistoffen moet er een lekbak aanwezig zijn die minimaal de hoeveelheid vloeistof kan bevatten die wordt meegenomen + 10%. De lekbak dient zo mogelijk te kunnen worden afgesloten met een deksel. Zorg voor de aanwezigheid van voldoende absorptiekorrels voor eventuele lekkages.

In de cabine van een dichte 'luxe' auto (op de achterbank) mag men geen afvalstoffen vervoeren.

Gebruik altijd goede handschoenen¹.

4.2 Wijze van opslag op het steunpunt

Bij de opslag (steunpunten) moet ruimte zijn om het afval gescheiden en duidelijk herkenbaar op te slaan. De opslag moet afgesloten zijn voor derden door een gesloten hekwerk.

Voor het huishoudelijk afval dat langs de wegen wordt aangetroffen dienen containers beschikbaar te zijn.

Bouw- en sloopafval mag niet verwaaien (piepschuim e.d.). Een afdekking met zeil (als opslag buiten is) is nodig om wind en ook regen te weren.

Een scheiding in fracties als hout, stenen en plastics is gewenst als mogelijk.

Chemische stoffen mogen **niet meegenomen** worden door de rayon-medewerkers. Opslag daarvan zou plaats moeten vinden volgens de Arbo-beleidsregels, paragraaf 4. Opslag van gevaarlijke stoffen moet conform de CPR15-1 richtlijn geschieden. In feite is dit niet aan de orde.

---

¹ Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

5 Procedure voor verwijdering door externe partij

5.1 Veel deskundige verwijderaars

Een externe verwijderaar is toegerust met de juiste materialen en persoonlijke beschermingsmiddelen om de meeste afvalstoffen op een snelle en verantwoorde wijze op te ruimen. Zij kennen ook de risico's die hieraan verbonden zijn. Er zijn gespecialiseerde bedrijven voor asbest, chemisch afval, voor autowrakken etc. Zij zorgen er ook voor dat het afval nadat het is opgeruimd, op de juiste wijze wordt afgevoerd en volgens de geldende regelgeving gestort of verbrand wordt.

5.2 Hoe de externe verwijderaar in te schakelen

Als uit de werkwijzer duidelijk wordt dat het aangetroffen afval zelf niet mee mag worden genomen en dus door een externe verwijderaar opgeruimd moet worden, maak dan gebruik van het meldingsformulier, indien dat beschikbaar is.

Vul het formulier duidelijk en volledig in en besteed ook aandacht aan de vragen zoals gesteld in deze werkwijzer. Het formulier moet afgegeven worden aan de rayonleider.

Een melding kan ook telefonisch worden doorgegeven aan de rayonleider. Let er hierbij op dat in ieder geval dezelfde vragen worden beantwoord, zodat de rayonleider ervoor kan zorgen dat het afval inderdaad opgeruimd kan worden.

5.3 Bij gevaar en / of spoedeisendheid

In geval van spoedeisendheid, zoals de berging van een autowrak dat hinder oplevert voor het verkeer of zelfs de verkeersveiligheid in gevaar brengt, neem dan telefonisch contact op met de betreffende verwijderaar (zie voor de telefoonnummers achterin), zodat de berging snel kan geschieden.

Maar in deze gevallen zal ook vaak de politie of een andere hulpdienst als de brandweer hierbij betrokken zijn en zullen zij dit coördineren.

Denk bij spoedeisendheid ook aan eventueel lekkende vaten/tonnen e.d. Een snelle bergingsactie door een gespecialiseerd bedrijf kan voorkomen dat gevaarlijke stoffen in de lucht, bodem of het water (sloten, kanalen) komen.

Bouw- en sloopaftval

Bouw- en sloopaftval kan een zeer gevarieerde samenstelling hebben, waaronder: bakstenen, zand, planken en verpakkingsmateriaal.

Voorzorgsmaatregelen

In bouw- en sloopaftval kan mogelijk asbest aanwezig zijn (zeil of dakplaten), als dat het geval is mag u het aftval **niet** meenemen.

In andere gevallen, als u besluit het aftval zelf mee te nemen, let dan op:

- het dragen van de verstrekte en goedgekeurde handschoenen¹ om verwondingen te voorkomen;
- het gewicht²;
- hoe te tillen; ga door de knieën: nooit tillen vanuit de rug! Zodra het te zwaar is til dan niet verder maar laat het aftval liggen;
- eventueel voorkomende scherpe randen;
- het veilig in de auto kunnen vervoeren;
- wijze van opslag (gescheiden en veilig, zie hoofdstuk 4).

Bouwafval kan al snel te zwaar zijn. Het is niet toegestaan voorwerpen mee te nemen die:

- zwaarder zijn dan 25 kilo (zelf in te schatten);
- u zelf te zwaar vindt;
- zo omvangrijk zijn dat het niet veilig kan worden meegenomen in de wagen (zie tabblad 'niet mee te nemen afval').

Ook kan de hoeveelheid dusdanig zijn dat voor een goede en snelle verwijdering de hulp van een externe verwijderaar, die geschikt over het juiste materiaal, moet worden ingeroepen (zie telefoonnummers achterin).

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval (omvang > 2 m³) moet u de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig.

Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden afval op dezelfde plek of waarbij het aanmerkelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval maximaal 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

In deze werkwijzer wordt meermalen de politie genoemd als instantie om in te schakelen. Naast de plaatselijke politie kan, zeker in twijfelgevallen of bij grootschalige stortingen en bedreigende situaties, het regionaal bureau milieuhandhaving worden ingeschakeld.

¹ Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

² Er geldt een maximum gewicht van 25 kg. per persoon

Los huishoudelijk afval

Huishoudelijk afval kan bestaan uit kartonnen dozen, lege melkpakken, blikjes, papier, koffiefilters. Niet altijd een even fris gezicht. Het kan ook zeker hinderlijk zijn voor het verkeer als dit afval gaat verwaaien over de weg en schrikreacties teweegbrengt bij bestuurders van voertuigen.

Voorzorgsmaatregelen

Bekijk eerst zorgvuldig, en vanaf enige afstand uit de wind, of het afval inderdaad zo onschuldig is als het er uitziet. Zitten er flessen met onduidelijke inhoud bij, of mogelijk zelfs injectie-naalden?

Is dat niet het geval, dan mag u zelf voor de verwijdering zorg dragen.

Maak nooit zelf dozen of andere verpakkingen open.

Als men besluit het afval zelf mee te nemen let dan op:

- het gewicht¹;
  - hoe te tillen; ga door de knieën: nooit tillen vanuit de rug!
- Zodra het te zwaar is til dan niet verder maar laat het afval liggen¹.

- eventueel voorkomende scherpe randen;
- het dragen van de verstrekte en goedgekeurde handschoenen om verwondingen te voorkomen²;
- het veilig in de auto kunnen vervoeren;
- wijze van opslag (gescheiden en veilig, zie hoofdstuk 4).

Ook huishoudelijk afval kan te zwaar zijn. Het is niet toegestaan voorwerpen mee te nemen die:

- zwaarder zijn dan 25 kilo (zelf in te schatten);
- u zelf te zwaar vindt;
- zo omvangrijk zijn dat het niet veilig kan worden meegenomen in de wagen.

Ook kan de hoeveelheid dusdanig zijn dat voor een goede en snelle verwijdering de hulp van een externe verwijderaar, die beschikt over het juiste materiaal, moet worden ingeroepen (zie telefoonnummers achterin).

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval (omvang > 2 m³) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten

alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden afval op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

---

¹ Er geldt een maximum gewicht van 25 kg. per persoon

² Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

Tuin- en snoeiafval

Duidelijk herkenbaar is tuin- en snoeiafval. Zeker takken kunnen gevaar opleveren voor het wegverkeer als deze op de wegheeft geraken.

Voorzorgsmaatregelen

Tuin- en snoeiafval kan in principe worden meegenomen.

Als men besluit het afval zelf mee te nemen let dan op:

- het gewicht;
- hoe te tillen; ga door de knieën: nooit tillen vanuit de rug!
- Zodra het te zwaar is til dan niet verder maar laat het afval liggen;
- eventueel voorkomende scherpe randen, dorens of naalden van takken;
- het dragen van de verstrekte en goedgekeurde handschoenen om verwondingen te voorkomen²;
- aanwezigheid van takken / snoeihout waar u allergisch voor bent;
- het veilig in de auto kunnen vervoeren;
- wijze van opslag (gescheiden en veilig, zie hoofdstuk 4).

Dit afval kan te zwaar zijn. Het is niet toegestaan voorwerpen mee te nemen die:

- zwaarder zijn dan 25 kilo;
- u zelf te zwaar vindt;
- zo omvangrijk zijn dat het niet veilig kan worden meegenomen in de wagen.

Ook kan de hoeveelheid dusdanig zijn dat voor een goede en snelle verwijdering de hulp van een externe verwijderaar, die beschikt over het juiste materiaal, moet worden ingeroepen (zie telefoonnummers achterin).

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval (omvang $> 2 \text{ m}^3$) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden afval op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden (zie telefoonnummers achterin).

In deze situaties het afval maximaal 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

---

¹ Er geldt een maximum gewicht van 25 kg. per persoon

² Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

Vuilniszakken

Een vuilniszak herkent iedereen. Als de zak echter dicht is heeft u geen idee wat er in zit. In de meeste gevallen zal het alleen huishoudelijk afval bevatten, maar zeker hiervan kan u nooit zijn.

In het ergste geval zitten er in de zak gevaarlijke afvalstoffen, chemicaliën of andere voor de gezondheid schadelijke resten.

Voorzorgsmaatregelen

Vuilniszakken zijn een twijfelgeval. U kunt zelf bepalen of u de zak(ken) mee wilt nemen of niet.

In ieder geval geldt:

Als de zak dicht is, laat hem dan dicht.

1. Niet meenemen

Als u niet vertrouwt wat er eventueel in de zak zit, laat hem dan staan en schakel een verwijderaar in.

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wanneer het afval is aangetroffen;
- door wie het afval gevonden is.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval (> 2 m³) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig.

Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden (zie telefoonnummers achterin).

2. Wel meenemen

Als u de afvalzak(ken) wel meeneemt denk dan aan de volgende zaken:

- het gewicht¹;
  - hoe te tillen; ga door de knieën: nooit tillen vanuit de rug!
- Zodra het te zwaar is til dan niet verder maar laat het afval liggen;

- pak de zak alleen aan de rozet en met de verstrekte en goedgekeurde handschoenen²;
- deponeer de zak voorzichtig in de pick-up;
- neem in geen geval zakken mee in een gesloten 'luuxe' auto;
- zorg dat de zak niet kan schuiven of van de auto kan geraken;
- breng de zak direct naar het steunpunt;
- haal de zak voorzichtig van de auto;
- gooi de zak niet bij ander afval maar op een aparte plaats bij het steunpunt.

¹ Er geldt een maximum gewicht van 25 kg. per persoon

² Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

Asbest

Asbest zoals dat gevonden wordt langs wegen, bestaat veelal uit golfplaten (of delen daarvan). Asbest is een stof met een vezelachtige structuur. Deze vezels kunnen bij beschadiging vrij komen en bij inademing kan dat aanleiding geven tot ernstige vormen van kanker, die zich mogelijk pas na langere tijd kan openbaren. Met name blauwe asbest is gevaarlijk.

Voorzorgsmaatregelen

Asbest moet **altijd** door een externe verwijderaar worden opgeruimd. Ga **niet** zelf slepen met het materiaal.

Een snelle verwijdering is belangrijk om beschadiging door derden te voorkomen en het vrijkomen van asbestdeeltjes in de omgeving tegen te gaan.

De externe verwijderaar moet worden ingeschakeld, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wanneer het asbest is aangetroffen;
- door wie het asbest gevonden is.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping (omvang $> 2 \text{ m}^3$) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig.

Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden asbest op dezelfde plek of waarbij het aanmerkelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest (zie telefoonnummers achterin).

Druggerelateerd afval

Zeker langs de weg zijn zaken te vinden die te maken hebben met gebruik of productie van drugs. Vooral op parkeerplaatsen kan dat worden aangetroffen.

Duidelijk te herkennen zijn injectiespuiten en -naalden. Afval dat te maken heeft met de productie van drugs is minder goed herkenbaar en kan verpakt zijn in vaten, dozen of flessen.

Voorzorgsmaatregelen

Vermijdt ieder contact met de injectiespuiten en -naalden.

Wanneer de spuit gebruikt is door een persoon met een besmettelijke ziekte, kan deze besmetting worden overgedragen als men zich verwondt aan de injectienaald.

Omdat de spuiten, en zeker de naalden, snel over het hoofd kunnen worden gezien en verstopt kunnen zitten in ander afval is het zeer belangrijk goed op te letten en nooit te graaien in hopen afval of afvalbakken.

In geval van (het vermoeden dat hier sprake is van) een dumping van drugserelateerd afval moet men de politie (regionaal bureau Milieuhandhaving) inlichten.

Verwijdering van dit afval (zowel de spuit als ander, omvangrijker, afval) moet, in overleg met de politie, altijd door een externe verwijderaar worden gedaan, dan wel door de politie zelf.

De externe verwijderaar moet worden ingeschakeld, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- waar het afval uit bestaat (spuiten en/of vaten/flessen etc.);
- wanneer het afval is aangetroffen;
- door wie het afval gevonden is.

Accu's

Accu's zal iedereen wel kunnen herkennen. Hoewel het in zekere zin een dagelijks 'gebruiksvoorwerp' is zijn hier toch risico's aan verbonden.

Een accu bevat bijtend accu zuur, dat zeer schadelijk kan zijn wanneer de accu beschadigd is en dit in aanraking komt met de huid. En een *beschadigde* accu is immers te verwachten, hij is niet voor niets als afval gedumpt. Ook kunnen er schadelijke gassen vrijkomen.

Wanneer de accu lekt en de vloeistof op de bodem komt, is dat slecht voor het milieu.

Voorzorgsmaatregelen

Vermijd aanraking van de accu. Kom ook niet te dichtbij om te zien of de accu eventueel lekt, ga in ieder geval van de wind af staan.

Accu's mogen niet zelf worden meegenomen.

De externe verwijderaar moet worden ingeschakeld, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wanneer de accu is aangetroffen;
- door wie de accu gevonden is;
- of zichtbaar is dat de accu eventueel lekt.

Als er een situatie voorkomt waarbij u denkt dat **het laten staan** van een accu gevaar oplevert, bijvoorbeeld voor spelende kinderen, **mag u bij uitzondering de accu(s) meenemen**.

In dat geval moet u letten op:

- het dragen van de verstreekte en goedgekeurde handschoenen¹;
- hoe te tillen; ga door de knieën: nooit tillen vanuit de rug!
- Zodra het te zwaar is til dan niet verder maar laat de accu liggen;
- eventueel voorkomende scherpe randen;
- het veilig in de auto kunnen vervoeren;
- wijze van opslag (gescheiden en veilig, zie hoofdstuk 4);
- let daarbij goed op mogelijke lekkages.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van accu's (meer dan twee) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden (zie telefoonnummers achterin).

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

---

¹ Handschoenen die voldoen aan NEN-EN 374-1

Vloeistoffen

Vloeistoffen laten zich vaak niet identificeren. Het kan zijn dat het in een dichte ton (of vat) zit, in plastic cans of in glas. Een duidelijk etiket is er niet altijd en het etiket geeft zeker niet altijd de juiste inhoud aan!

Het is levensgevaarlijk om het vat, de can of de fles te openen. Er kunnen gassen vrijkomen die schadelijk zijn voor de rayonmedewerker, maar ook voor de omgeving. Let er ook goed op dat flessen en vaten onder druk kunnen staan en de inhoud snel vrij kan komen ('bolstaande' verpakkingen).

In een ton, can of fles kan overigens ook vaste stof zitten. Dat maakt echter voor de te volgen handelswijze niet uit.

Voorzorgsmaatregelen

Beneder de flessen, tonnen of can's altijd van de wind af om te zien of er eventueel lekkage is. Kijk als het mogelijk is (van afstand, van de wind af) of er een etiket aanwezig is en wat de inhoud zou kunnen zijn.

Open **NOOIT** vaten, can's of flessen!

Verplaats het afval niet.

De externe verwijderaar moet worden ingeschakeld, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wat er op het eventueel aanwezige etiket staat;
- wanneer de vloeistof is aangetroffen;
- door wie de vloeistof gevonden is;
- of zichtbaar is dat het vat, de fles of can eventueel lekt.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval (meer dan 100 liter, of naar eigen inzicht) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig.

Ook bij kleinere hoeveelheden waarbij men twijfelt over de precieze aard van de vloeistof en er mogelijk sprake is van chemicaliën of andere schadelijke stoffen moet de politie worden ingelicht. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van afval op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

(Lege) emballage van (mogelijk) gevaarlijke afvalstoffen

In feite is het onderscheid met de voorgaande categorie (vloeistoffen) niet altijd zichtbaar. Het is bij flessen en zeker vaten niet altijd te zien of ze leeg zijn of dat er nog resten van mogelijke gevaarlijke vloeistoffen aanwezig zijn.

Wel herkenbaar is meer huishoudelijk afval als colaflessen, melkpakken e.d., die vaak te vinden zijn op de parkeerplaatsen. Die mogen wel meegenomen worden of ter plekke in de eventueel aanwezige afvalcontainer gedeponeerd.

Voorzorgsmaatregelen

Wees altijd beducht op de aanwezigheid van mogelijk gevaarlijke afvalstoffen, ook al lijkt het vat, de fles of can leeg.

Handel op dezelfde manier als zou het om vloeistoffen gaan.

Zeker als het afval wordt aangetroffen op een aparte plaats (stille en verlaten locaties).

Benader de flessen, tonnen of can's altijd van de wind af om te zien of er eventueel lekkage is. Kijk als het mogelijk is (van afstand, van de wind af) of er een etiket aanwezig is en wat de inhoud zou kunnen zijn.

Open **NOOIT** vaten, cans of flessen!
Verplaats het afval niet.

De externe verwijderaar moet worden ingeschakeld, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wat er op het eventueel aanwezige etiket staat;
- wanneer de vloeistof is aangetroffen;
- door wie de vloeistof gevonden is;
- of zichtbaar is dat het vat, de fles of can eventueel lekt.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van vloeistoffen (zelf in te schatten) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig.

Ook bij kleine hoeveelheden waarbij men twijfelt over de precieze aard van de stof die in de verpakking zat of nog aanwezig is, en er mogelijk sprake is van chemicaliën of andere schadelijke stoffen, moet de politie worden ingelicht. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

Kadavers

Langs de wegen zijn regelmatig kadavers van dieren te vinden, variërend in grootte van muizen tot reewild. Vaak zijn het verkeersslachtoffers. Aangeschoten of vergiftigd wild is mogelijk, maar er kan ook sprake zijn van een natuurlijke dood. Ook kadavers van huisdieren kunnen worden aangetroffen, zoals van katten. Een dood dier langs de weg is geen prettig gezicht en moet worden opgeruimd.

Voorzorgsmaatregelen

Niet alleen vanwege het gezicht, ook de stank (al naar gelang de staat van ontbinding), mogelijke ziektekiemen, aantasten ZOAB en verkeersveiligheid (met name bij grotere kadavers) zijn redenen het kadaver snel op te laten ruimen. In geval van een muis of konijn is het voldoende het kadaver te begraven in de berm. Doe dit nooit met de hand maar gebruik een schop of ander voorwerp waarbij huidcontact voorkomen wordt. Zorg ervoor de lucht (stank) niet in te ademen.

Grotere kadavers (zoals landbouwhuisdieren en reeën) moeten door een externe verwijderaar worden opgeruimd (naar een destructiebedrijf worden gebracht), in principe binnen 24 uur.

U moet de verwijderaar inschakelen, schriftelijk en per telefoon (zie telefoonnummers achterin). Vermeld hierbij duidelijk:

- de locatie;
- soort dier, indien bekend;
- wanneer het kadaver is aangetroffen;
- door wie het kadaver gevonden is.

De verwijderaar moet eventueel na kunnen gaan van wie het dier was (indien het een huisdier of vee betreft). Volledige informatie is dus zeer belangrijk.

Kadavers van beschermde diersoorten en geringde vogels moeten bij voorkeur worden aangemeld bij de volgende instanties:

- geringde vogels (geen postduiven!): vogeltrekstation in Heteren, tel. 026 - 4791234;
- dassen: aan vereniging Das en Boom te Beek/Ubbergen, tel. 026 - 6842294;
- marters en overige beschermde diersoorten: Alterra te Wageningen, tel. 0317 - 474700.

Groot wild zoals reeën, herten en wilde zwijnen moeten gemeld worden de meldkamer van de KLPD.
Bij twijfel over de diersoort en mate van bescherming kan worden geraadpleegd 'Dieren op en langs de weg' (DWW).

Faunaslachtofferregistratie

U wordt verzocht in het kader van de registratie faunaslachtoffers in principe alle gevonden soorten vast te leggen op de daarvoor beschikbare registratieformulieren van DWW. Zeker indien er sprake is van een structureel groot aantal slachtoffers op een specifieke locatie kan in een aantal situaties door bepaalde maatregelen het aantal slachtoffers worden verminderd (zie 'Handreiking maatregelen voor de fauna langs de weg' en 'Registratieformulieren faunaslachtoffers' van DWW) (zie telefoonnummers achterin).

Praktisch niet mee te nemen afval

Wat praktisch niet mee te nemen is zal voor iedereen verschillen, de ene auto kan meer lading vervoeren dan de andere. Eén baksteen is niet gevaarlijk of schadelijk. Een partij bakstenen of een stuk muur kan te zwaar zijn om zelf mee te nemen. Ook autowrakken of een wrak van een aanhanger, grote platen of planken moeten door een gespecialiseerde verwijderaar worden opgeruimd. Deze hebben het juiste materiaal en weten dit snel en efficiënt uit te voeren.

Voorzorgsmaatregelen

Ga nooit tillen aan voorwerpen die, mogelijk, zwaarder zijn dan 25 kilo (zelf in te schatten).

Oordeel of het voorwerp de verkeersveiligheid niet hindert. Is dat wel het geval tref dan voorzieningen om het verkeer veilig te geleiden.

Schakel de verwijderaar in, schriftelijk of telefonisch (zie telefoonnummers achterin).

Geef bij de melding aan de verwijderaar duidelijk aan:

- de locatie;
- de hoeveelheid;
- wanneer het voorwerp / afval is aangetroffen;
- door wie het voorwerp / afval gevonden is.

In geval van een (auto)wrak schakel de politie in (meldkamer), geef bij de melding het eventueel aanwezige of nog leesbare kenteken door.

In geval van het vermoeden dat hier sprake is van een meer grootschalige dumping van afval ($> 2 \text{ m}^3$) moet men de politie in de regio (eigen district dan wel bureau) inlichten alsmede de gemeentelijk milieuhandhaver, indien aanwezig. Dit geldt ook bij het regelmatig aantreffen van kleinere hoeveelheden op dezelfde plek of waarbij het aannemelijk is dat een verdachte opgespoord kan worden.

In deze situaties het afval *maximaal* 48 uur laten liggen (indien acceptabel) totdat de politiefunctionaris of milieuhandhaver is geweest.

De Dienst Weg- en Waterbouwkunde is de adviesdienst van Rijkswaterstaat voor techniek en milieu voor de weg- en waterbouw.

De dienst adviseert, onderzoekt en draagt kennis over in de constructieve weg- en waterbouw, de natuur- en milieutechniek van fysieke infrastructuur, waterkeringen en watersystemen, en de grondstoffenvoorziening voor de bouw, inclusief de milieuaspecten.

Dienst Weg- en Waterbouwkunde Rijkswaterstaat

Postadres: Postbus 5044
2600 GA Delft

Bezoekadres: Van der Burghweg 1
2628 CS Delft

Telefoon: (015) 25 18 408

Telefax: (015) 25 18 555

E-mail: postmaster@dww.rws.minvenw.nl

Internet: www.minvenw.nl/rws/dww/home